

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Geo Bogdan Burcu,
Comisar șef de poliție penitenciară,
Director general,
Administrația Națională a Penitenciarelor

RECOMANDAREA
nr. 159 din 29 august 2025

**referitoare la luarea de măsuri în vederea aplicării unitare a dispozițiilor art. 98 și art. 99
din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate
dispușe de organele judiciare în cursul procesului penal, referitoare la acordarea
recompenselor**

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 5819/2025, domnul , născut la data de , fiul lui și , deținut în Penitenciarul București - Jilava, susținea că în data de 16.01.2025 ar fi depus la cutia poștală a Secției din cadrul penitenciarului, două cereri (referitoare la anumite aspecte privind activitățile educative disponibile la nivelul penitenciarului, cât și demersurile necesar a fi întreprinse în vederea înscrierii la cursurile de formare profesională), la care nu ar fi primit nici un răspuns. În acest sens, petentul învederează o posibilă aplicare neuniformă a dispozițiilor legale privind acordarea recompenselor persoanelor private de libertate la nivelul unităților penitenciare, exprimându-și nemulțumirea față de faptul că la nivelul penitenciarului de deținere permisiunea de ieșire din penitenciar, nu se acordă sau se acordă foarte rar, spre deosebire de alte penitenciare.

În acest context, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituție și art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, am solicitat Administrației Naționale a Penitenciarelor să ne comunice informațiile pe care le deține în legătură cu aspectele sesizate de petent și măsurile care au fost dispuse în cauză.

Urmare a demersului întreprins, prin adresa nr. 25659/DRS/CT/2025 autoritatea mai sus menționată ne-a transmis următoarele:

“Conform verificărilor realizate la nivelul Direcției Reintegrare Socială, în cursul acestui an, nu au fost înregistrate petiții sau cereri cu privire la participarea petentului la cursuri de formare profesională sau pentru obținerea de informații privind activitățile educative, disponibile la nivelul Penitenciarului București - Jilava.

Referitor la aceste aspecte, din interpelarea unității penitenciare, a rezultat că, în mod permanent, prin intermediul InfoChioșcului amplasat atât la nivelul secției de deținere, cât și la nivelul Centrului de Reintegrare (spațiul în care se derulează activitatea de școlarizare), persoanele condamnate au posibilitatea de a accesa electronic informații relevante cu privire la Oferta de programă și activități educative, de asistență psihologică și asistență socială disponibilă la nivelul penitenciarului, respectiv la Orarul centralizator al activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială, derulate de către specialiștii sectorului Reintegrare Socială.

Petentul a formulat în data de 22.12.2024, cerere de înscriere la cursuri de formare profesională. Solicitarea a fost avizată favorabil, fiindu-i adus la cunoștință faptul că, pentru luarea în evidență, are obligația de a prezenta copia certificatului de naștere, precum și documente care să ateste ultimul nivel de studii absolvite. Până la data prezentei, persoana privată de libertate nu a depus documentația necesară.

Precizăm însă faptul că, în perioada 21.02.2023-11.04.2023 a participat la cursul de formare profesională "Operator introducere, prelucrare și validare date". Precizăm faptul că, o persoană privată de libertate poate participa o singură dată, pe parcursul executării pedepsei, la cursuri de formare profesională ale căror costuri sunt suportate de la bugetul asigurărilor de șomaj.

În cursul anului 2025, potrivit informațiilor disponibile în aplicația informatizată, petentul a formulat cereri de participare la activități și programe desfășurate de către psiholog și asistent social și a fost luat în evidență pentru a fi inclus la activități specifice.

În cursul acestui an, a participat în mod constant la programe și activități de educație (cercuri de lectură, concursuri tematice, program de dezvoltarea bagajului informațional, activitate pe bază de proiect de activitate), iar în prezent este înscris în clasa a a, învățământ liceal. Cu ocazia participării la activitățile de reintegrare socială, educatorul secției, educatorul responsabil cu școlarizarea și șeful serviciului educație au oferit petentului, informații relevante cu privire la modalitatea de participare la demersurile educaționale disponibile în Penitenciarul București-Jilava".

Urmare a acestui răspuns, având în vedere faptul că, petentul a specificat în mod concret că prin cererile adresate penitenciarului ar fi solicitat să i se comunice o serie de informații punctuale cu privire la cele mai sus menționate și la care nu ar fi primit un răspuns, am considerat oportun să solicităm autorității în cauză date suplimentare, după cum urmează:

- criteriile pe care deținuții trebuie să le îndeplinească pentru a fi propuși în vederea acordării permisiunii de ieșire din penitenciar;
- activitățile educative care pot contribui la obținerea de către deținuți a permisiunii de ieșire din penitenciar;
- de câte ori a fost propusă persoana de libertate mai sus menționată în vederea acordării permisiunii de ieșire din penitenciar în perioada 2024 - 2025;
- demersurile care sunt necesar a fi întreprinse pentru ca o persoană privată de libertate să se poată înscrie la cursuri de formare profesională în afara unității penitenciare;
- de câte ori a fost recompensată persoana privată de libertate mai sus menționată pe parcursul anilor 2024 și 2025 și în ce au constat aceste recompense;
- care au fost activitățile educative la care a participat deținutul mai sus menționat în aceeași perioadă de referință mai sus menționată (2024-2025).

Urmare a acestor demersuri suplimentare, prin adresa nr. 25659/DRS/2025 autoritatea sesizată ne-a comunicat următoarele:

"1. Conform art. 98 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, „Persoanelor condamnate care au o bună conduită și au dovedit stăruință în muncă sau în cadrul activităților educative, moral-religioase, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și al formării profesionale li se pot acorda următoarele recompense:

- a) ridicarea unei sancțiuni disciplinare aplicate anterior;
- b) suplimentarea numărului convorbirilor on-line;
- c) suplimentarea drepturilor la pachete și/sau vizite;

d) suplimentarea dreptului la vizită intimă, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 69, cu excepția alin. (1) lit. d);

e) permisiunea de ieșire din penitenciar pentru o zi, dar nu mai mult de 15 zile pe an;

f) permisiunea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 5 zile, dar nu mai mult de 25 de zile pe an;

g) permisiunea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 10 zile, dar nu mai mult de 30 de zile pe an.

De asemenea, potrivit Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aprobat prin H.G. nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare, la art. 213 se prevede că:

(1) La analizarea propunerilor, în vederea acordării recompensei cu permisiunea de ieșire din penitenciar, se are în vedere în ce măsură deținuții:

a) au o conduită constant pozitivă;

b) sunt stăruitori în muncă;

c) participă activ în cadrul activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, de instruire școlară și formare profesională.

(2) Permisiunea de ieșire din penitenciar nu se acordă în cazurile în care deținuții se află în una dintre următoarele situații:

a) nu prezintă suficientă încredere că nu mai comit alte infracțiuni;

c) au pe rolul organelor judiciare cauze al căror obiect poate influența în mod negativ conduita și comportamentul pe perioada permisiunii de ieșire din penitenciaron desfășurarea activității organelor judiciare. Administrația penitenciarului poate solicita, în scris, informații organelor judiciare competente;

d) sunt clasificați în categoria celor care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului.

(3) La verificarea întrunirii condițiilor de acordare a recompensei prevăzute la alin. (1) se au în vedere și următoarele aspecte:

a) natura infracțiunii săvârșite;

b) durata pedepsei;

c) regimul de executare;

d) numărul și tipul recompenselor acordate anterior;

e) perioada executată, raportat la durata din pedeapsă ce mai trebuie executată până la analizarea în comisia pentru liberare condiționată;

f) istoricul infracțional;

g) apartenența la grupări de criminalitate organizată;

h) conduita la revenirea în penitenciar, dintr-o permisiune de ieșire din penitenciar acordată anterior;

i) comportamentul avut înainte de arestare și modul în care deținutul este cunoscut în comunitate; vor fi avute în vedere, cu precădere, datele din dosarul individual al deținutului;

j) menținerea legăturilor cu membrii de familie, cu persoanele cu care au stabilite relații asemănătoare relațiilor de familie, precum și cu comunitatea;

k) existența suspiciunilor cu privire la deținere, consum sau trafic de obiecte și substanțe interzise.

(4) De regulă, recompensa cu permisiunea de ieșire din penitenciar se acordă numai după o perioadă de cunoaștere și evaluare în cadrul aceluiași loc de deținere de cel puțin 4 luni înaintea analizării propunerii de recompensă.

2: Recompensele constituie un mijloc de individualizare a regimului de executare a pedepsei privative de libertate ce se acordă deținuților Care au o bună conduită și au dovedit stăruință în muncă sau în cadrul activităților educative, culturale sau terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială sau de instruire școlară și formare profesională, precum și celor care au prevenit producerea unor situații de risc pentru siguranța penitenciarului sau a personalului. Acordarea recompenselor se realizează pe baza Sistemului de creditare a participării la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, activități lucrative, precum și la prevenirea situațiilor de risc, conform procedurii aprobate prin Decizia D.G al A.N.P. nr. 443/2016

Propunerea de recompensare se formulează pentru toate persoanele private de libertate eligibile din punctul de vedere al creditelor acumulate până la sfârșitul lunii precedente celei în care se formulează propunerea și care, din perspectiva sancțiunilor disciplinare, nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute de art. 208 alin. (8) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare Regulament.

Potrivit procedurii de lucru, pentru fiecare tip de recompensă este necesar un număr minim de credite, obținute din activități și programe de reintegrare socială, activități lucrative sau pentru prevenirea situațiilor de risc. Din acest punct de vedere, acordarea recompensei cu permisiunea de ieșire din penitenciar este condiționată de obținerea creditelor necesare, nu de tipul activității desfășurate.

3. Din informațiile obținute de la Penitenciarul București-Jilava, persoana condamnată a fost propusă pentru acordarea permisiunii de a ieși din penitenciar pentru 24 de ore în comisia de recompense din data de 20.08.2024, iar membrii comisiei au hotărât, în vederea asigurării gradualității procesului de recompensare, aplicarea altui tip de recompensă, respectiv suplimentarea dreptului la pachet și vizită.

4. Potrivit art. 193 alin. (5) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aprobat prin H.G. nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare, directorul penitenciarului poate aproba, la cerere, participarea deținuților din regimul deschis la activități de formare profesională, în exteriorul penitenciarului, cheltuielile legate de formarea profesională fiind suportate de deținut sau de alte persoane fizice sau juridice.

De asemenea, conform art. 93 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin OMJ nr. 1322/C/2017:

1. Activitățile de formare profesională se desfășoară în spații existente în locurile de deținere, la furnizorii autorizați de formare profesională, precum și în alte spații special amenajate, în baza acordurilor încheiate cu colaboratori din comunitate.

2. În funcție de regimul de executare a pedepsei privative de libertate, participanții pot desfășura activități de formare profesională în interiorul sau exteriorul locului de deținere.

În consecință, persoana trebuie să formuleze cerere pentru participarea la astfel de cursuri, iar unitatea penitenciară să întreprindă măsuri pentru încheierea protocolului de colaborare cu furnizorul de formare profesională. Aprobarea cererii este condiționată de tipul regimului de executare și recomandările formulate în Planul individualizat de educație și asistență psihosocială.

Potrivit informațiilor disponibile din aplicația informatizată, petentul nu a solicitat participarea la cursuri de formare profesională în exteriorul unității.

5. Pentru implicarea în cadrul activităților de reintegrare socială și activităților lucrative, în perioada 2024-2025, acesta a fost recompensat de 8 ori, după cum urmează:

- ianuarie 2024: suplimentare dreptului la pachet;
- mai 2024: suplimentare dreptului la pachet;

- iulie 2024: suplimentare dreptului la vizită;
- august 2024: suplimentare dreptului la pachet și vizită;
- octombrie 2024: suplimentare numărului convorbirilor on-line;
- noiembrie 2024: suplimentare dreptului la pachet;
- ianuarie 2025: suplimentare numărului convorbirilor on-line;
- martie 2025: suplimentare dreptului la pachet.

6. În perioada 2024-2025, persoana privată de libertate a participat la următoarele demersuri de reintegrare socială:

- Programul de pregătire pentru liberare;
- Programul Destinații turistice în România;
- Programul Geografia României;
- Două activități sociale derulate pe bază de proiect de activitate
- 4 concursuri tematice;
- 12 activități de educație derulate pe bază de proiect de activitate (dezbateri, cercuri de lectură, recenzii de carte, încadrarea pe piața muncii, sprijinirea reintegrării sociale și profesionale).

În prezent, deținutul este înscris la cursuri de instruire școlară clasa a a''

De asemenea, ca urmare a unei solicitări suplimentare, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a mai transmis prin adresa nr. 7128/DSDRP/2025 următoarele:

- la 27.01.2025, a fost recompensat cu suplimentarea numărului convorbirilor on-line, pentru care i-au fost scăzute 40 de credite;
- la 19.03.2025, a fost recompensat cu suplimentarea dreptului la pachet, pentru care i-au fost scăzute 40 de credite;
- la 29.04.2025, a fost recompensat cu suplimentarea dreptului la vizite, pentru care i-au fost scăzute 40 de credite;
- la 20.05.2025, a fost recompensat cu suplimentarea dreptului la pachet, pentru care i-au fost scăzute 40 de credite;
- la 17.06.2025, a fost recompensat cu suplimentarea dreptului la pachet și vizite, pentru care i-au fost scăzute 60 de credite;
- la 17.07.2025, a fost recompensat cu suplimentarea numărului convorbirilor on-line, pentru care i-au fost scăzute 40 de credite;

Pentru luna august 2025, deținutul a fost propus pentru acordarea recompensei cu permisiunea de ieșire din penitenciar pentru 1 zi, propunere ce urmează să fie analizată de către comisia de specialitate din cadrul penitenciarului. În prezent, deținutul figurează cu un sold pozitiv de 169 credite.

Recompensa constând în permisiunea de ieșire din penitenciar nu se acordă numai în baza creditelor acumulate, ci se au în vedere dispozițiile legale incidente, prevăzute la art. 98 și 99 din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, respectiv la art. 213 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere informațiile primite din partea autorității mai sus menționate, constatăm următoarele:

Potrivit art. 98 și art. 99 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal persoanele condamnate care au o bună conduită și care au întreprins eforturile necesare în cadrul muncii prestate sau în cadrul activităților educative, moral-religioase, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și al formării profesionale li se acordă, prin procedura stabilită prin decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, următoarele recompense:

- a) ridicarea unei sancțiuni disciplinare aplicate anterior;
- b) suplimentarea numărului convorbirilor on-line;
- c) suplimentarea drepturilor la pachete și/sau vizite;
- d) suplimentarea dreptului la vizită intimă, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 69, cu excepția alin. (1) lit. d);
- e) permisiunea de ieșire din penitenciar pentru o zi, dar nu mai mult de 15 zile pe an;
- f) permisiunea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 5 zile, dar nu mai mult de 25 de zile pe an;
- g) permisiunea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 10 zile, dar nu mai mult de 30 de zile pe an.

Recompenselor pot fi acordate după caz, de o comisie formată din director, care este și președintele comisiei, directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar, directorul adjunct pentru educație și asistență psihosocială, la propunerea personalului care desfășoară activități directe cu persoanele condamnate, cu avizul șefului secției unde sunt deținute.

Secretariatul comisiei este asigurat de persoana numită în acest sens de directorul penitenciarului, sau de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, la propunerea comisiei prevăzute mai sus.

În ceea ce privește permisiunea de ieșire din penitenciar, legiuitorul a stabilit că aceasta poate fi acordată, în următoarele cazuri:

- a) prezentarea persoanei condamnate, în vederea ocupării unui loc de muncă după punerea în libertate;
- b) susținerea unui examen de către persoana condamnată;
- c) menținerea relațiilor de familie ale persoanei condamnate;
- d) pregătirea reintegrării sociale a persoanei condamnate;
- e) participarea persoanei condamnate la înhumarea soțului sau soției, unui copil, părinte, frate sau soră ori bunic sau bunică.

Având în vedere cele de mai sus, precum și faptul că, pe parcursul timpului mai multe persoane private de libertate și-au exprimat nedumerirea sau nemulțumirea în legătură cu modul de aplicare a dispozițiilor legale mai sus menționate, în special față de criteriile de selecție a deținuților cărora le este acordată permisiunea ieșirii din penitenciar, considerăm absolut necesar ca atât la nivelul tuturor unităților penitenciare subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, cât și intern, la nivelul fiecărui penitenciar în parte, să existe o practică unitară în ceea ce privește regimul acordării recompenselor, astfel încât orice suspiciuni referitoare la posibile discriminări între persoanele private de libertate în legătură cu acest subiect, să fie eliminate.

În acest context, având în vedere cele mai sus menționate, prin prisma dispozițiilor:

- art. 16 alin. (1) din Constituția României privind egalitatea în drepturi, potrivit căruia, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări;

- art. 98 și art. 99 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, referitoare la tipurile recompenselor și permisiunea de ieșire din penitenciar;

- art. 208 alin. (7) din Regulamentul din 2016 de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, potrivit căruia, recompensele se acordă, de regulă, în mod gradual, astfel încât să se asigure o creștere treptată a gradului de responsabilizare și libertate de mișcare a acestora, în context stimulat, precum și punerea în valoare, în egală măsură, a tipurilor de recompense;

în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 1 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va lua măsuri astfel încât atât la nivelul tuturor unităților penitenciare din subordine, cât și intern, la nivelul fiecărei unități de detenție în parte, să existe o practică unitară în ceea ce privește regimul acordării recompenselor (art. 98 și art. 99 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal), astfel încât orice suspiciuni referitoare la posibile discriminări între persoanele private de libertate în legătură cu acest subiect, să fie eliminate;
2. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va comunica instituției Avocatul Poporului dacă își însușește prezenta Recomandare și modul în care aceasta a fost pusă în aplicare.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

